

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság
5.Bhar.213/2012/9. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2013. január 25. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

ÍTÉLETET:

A hitelsértés vétsége miatt I.r. vádlott és társa ellen indított büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 23.Bf.XVIII.5837/2011/25. számú ítéletét ***megváltoztatja.***

Az I. r. vádlott bűnös hitelsértés vétségében (Btk. 330. §).
Ezért őt a bíróság 1 (egy) évre próbára bocsátja.

A II. r. vádlott bűnös felbujtóként elkövetett hitelsértés vétségében (Btk. 330. §).
Ezért őt a bíróság 2 (kettő) évre próbára bocsátja.

A bíróság egyetemlegesen kötelezi a vádlottakat az eljárás során felmerült 173.625 (százhetvenháromezer-hatszázhuszonöt) forint bűnügyi költség megfizetésére az állam javára.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS:

A Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság a 2010. november 26. napján kihirdetett 8.B.XVIII.171/2007/49. számú ítéletével

Az I.r. vádlottat a Btk.330.§-ába ütköző hitelsértés vétsége miatt 1 évre próbára bocsátotta.

A II.r. vádlottat a Btk.330.§-ába ütköző felbujtóként elkövetett hitelsértés vétsége miatt 200 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. Egy napi tétel összegét 400 Ft-ban állapította meg.

Rendelkezett az így kiszabott 80.000 Ft pénzbüntetés meg nem fizetése esetére annak szabadságvesztésre átváltoztatásáról.

Egyetemlegesen kötelezte a vádlottakat az eljárás során felmerült 173.625 Ft bűnügyi költség megfizetésére az állam javára.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I.r. vádlott, valamint a II.r. vádlott és védője jelentettek be fellebbezést, nem jelölve meg fellebbezésük irányát.

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2012. február 23. napján kihirdetett 23.Bf.XVIII.5837/2011/25. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és az I.r. vádlottat az ellene a Btk.330.§-ába ütköző és aszerint minősülő hitelsértés vétsége, valamint a II.r. vádlottat az ellene a Btk.330.§-ába ütköző és aszerint minősülő felbujtóként elkövetett hitelsértés vétsége miatt emelt vád alól felmentette.

Az elsőfokú eljárásban felmerült 173.625 Ft bűnügyi költségről úgy rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

Pontosította a II.r. vádlott születési helyét és lakóhelyét.

A másodfokú bíróság ítélete ellen a Fővárosi Főügyészség jelentett be fellebbezést a vádlottak terhére, a felmentésük miatt, a bűnösségük megállapítása, az I.r. vádlottal szemben pénzbüntetés, a II.r. vádlottal szemben próbára bocsátás kiszabása érdekében,

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.482/2012/2. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat nem tartotta be teljes körűen, a tényállása részben felderítetlen volt, továbbá hiányos és iratellenes megállapításokat tartalmazott, ezen kívül indokolási kötelezettségének sem tett mindenben eleget.

A másodfokú bíróság azonban tárgyalásra áttérve tanúkat hallgatott meg, okirati bizonyítékokat tett a tárgyalás anyagává. Az általa megállapított tényállás már megalapozott, azonban abból helytelen következtetéssel jutott arra a megállapításra, hogy a vádlottak a terhükre rótt bűncselekményt nem követték el.

Az I.r. és a II.r. vádlottak, amikor a birtokukban soha nem volt, tanú1 által 2001. november 26-án tanú2-től megvásárolt gépkocsit 2002. február 10-én megvásárolták, ezt annak tudatában tették, hogy az a vétel tulajdonképpen egy színlelt szerződést takar. A szerződés lényege ugyanis az volt, hogy továbbra is tanú1 használja a Kft1. tulajdonába került autót, azonban ahhoz, hogy az kifizetésre kerülhessen tanú2 felé, az Rt-től 1.000.000 Ft kölcsönt kellett felvenni. Amely azután a gépkocsi eredeti tulajdonosához, a tanú2-hez került.

Amikor ugyanis az I.r. vádlott a II.r. vádlott ráhatására és tudtával szerződést kötött vételi jog alapítására az Rt-vel, a szerződés 6/3. pontja egyértelműen rögzítette, hogy az eladó (Kft1.) a gépjárművet épségben köteles megőrizni, nem idegenítheti el, nem terhelheti meg, annak tulajdonjogával nem hagyhat fel, azt nem adhatja lízingbe, kölcsönbe, bérbe vagy használatba. Amikor ezen szerződés megkötésekor nem hozták tudomására a velük szerződő félnek, hogy tulajdonképpen egy olyan gépkocsiról van szó, amely soha nem volt a Kft1. birtokában, illetve tulajdonában,

hanem egy másik személy, a tanú¹ által megvásárolt és használt gépkocsiról van szó, megtévesztő magatartást tanúsítottak.

A hitelsértés bűncselekményénél pedig a hitelezőnek a fedezetből való kielégítését más módon megghiúsítja fordulatba egyértelműen beletartozik az a magatartás amit a vádlottak tanúsítottak, hiszen a hitelező nem tudott arról, hogy a gépkocsi ténylegesen kié lett, ki használja.

A hitelsértés bűncselekményét csak szándékosan lehet elkövetni, viszont a bűncselekmény nem célzatos, ezért nem csak egyenes szándékkal lehet megvalósítani.

A Btk.13.§. alapján ugyancsak szándékosan követi el a bűncselekményt az is, aki a magatartásának következményeibe belenyugszik.

Az I.r. és a II.r. vádlott, amikor a kölcsönadót nem tájékoztatta arról, hogy kik a gépkocsival kapcsolatban érdekeltek, illetve érintett felek, majd akkor, amikor a fizetés megghiúsítása során nem tettek meg mindent annak érdekében, hogy a hitel fedezete a hitelezőhöz visszakerüljön, a terhükre rótt bűncselekményt elkövették.

Ez alapján indítványozta, a másodfokú bíróság ítéletének nyilvános ülésen történő megváltoztatását, a vádlottak bűnösségének megállapítását, és velük szemben az elsőfokú bíróság által alkalmazott joghátrány kiszabását.

Az I.r. vádlott védője írásban is észrevételeket tett a fellebbviteli főügyészség átiratával kapcsolatban.

Ebben azt fejtette ki, hogy álláspontja szerint a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság megalapozott tényállást állapított meg, és abból helyes következtetésre jutott.

A hitelsértés vétsége elkövetése minden esetben aktív magatartást feltételez, és a fedezet visszaszolgáltatásának elmaradása önmagában nem elegendő a bűncselekmény elkövetésének megállapításához.

A bűncselekmény megállapításának kizárólag abban az esetben lenne helye, amennyiben az I.r. vádlott által képviselt a Kft¹. abból a célból adta volna át a szóban forgó gépjárművet tanú¹-nek, hogy a hitel fedezetét elvonja. Erre vonatkozóan azonban nem merült fel adat, sőt az nyert bizonyítást, hogy a gépjármű már 2001. november óta - 4 hónappal a hitel-és opciós szerződés megkötését megelőzően - tanú¹ birtokában, használatában volt.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

A harmadfokú nyilvános ülésen a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője az írásbeli átiratban foglaltakkal egyezően szólalt fel.

Az I.r. vádlott védője az írásbeli beadványában foglaltakat fenntartotta. Azt csak annyiban egészítette ki, hogy nem osztotta azt az ügyészi álláspontot, miszerint az

I.r. vádlott nem tett meg mindent a visszaadás érdekében, hiszen ő abban az időben már nem is volt a Kft1. ügyvezetője.

Az I.r. vádlott csatlakozott a védője által elmondottakhoz.

A II.r. vádlott védője a másodfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

A II.r. vádlott csatlakozott a védője indítványához.

Az I.r. vádlott az utolsó szó jogán úgy nyilatkozott, hogy nem követett el bűncselekményt. Ő nem adhatta vissza a gépkocsit, mert már nem volt cégvezető.

A II.r. vádlott az utolsó szó jogán úgy nyilatkozott, hogy több ezer sportoló jár ilyen autóval.

Az ügyészi fellebbezés alapos.

Az ügyész által bejelentett fellebbezés folytán a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző első-és másodfokú eljárást a Be.387.§.(1) bekezdése alapján teljes terjedelmében felülbírált.

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság nem tartotta be mindenben a perrendi szabályokat, nem derítette fel teljeskörűen a tényállást, és az általa megállapított tényállás hiányos és iratellenes is volt, indokolási kötelezettségének sem tett mindenben eleget.

Ezért az általa megállapított tényállás a Be.351.§.(2) bekezdés a/-c/ pontjai szerint megalapozatlan volt.

Ennek kiküszöbölése érdekében a másodfokú bíróság tárgyalást tartott, bizonyítást vett fel. Ismételten meghallgatta a vádlottakat, továbbá megidézte és kihallgatta tanú2 és tanú1 tanúkat. Tárgyalás anyagává tette a gépjármű-nyilvántartás adatait is.

Így a vád tárgyává tett bűncselekmény elbírálása szempontjából immár valamennyi releváns bizonyíték feltárássra került, és azokat a másodfokú bíróság egyenként és összességükben is értékelte, mérlegelte.

A másodfokú bíróság által a felvett bizonyítás és az okiratok tartalma alapján megállapított tényállás már túlnyomórészt megalapozott, de a Be.388.§.(2) bekezdés 2. mondata alapján kiegészítésre szorul:

- A másodfokú ítélet 6. oldal utolsó bekezdése után még az alábbiakat is rögzíti:

Még ezt megelőzően az I.r. vádlott mint a Kft1. ügyvezetője - a II.r. vádlott közreműködésével - 2002. február 10. napján bejegyeztette a gépjármű-nyilvántartásba a Kft2. közreműködésével megvásárolt Opel gépkocsi tulajdonjogát, így a gépkocsi a Kft1. tulajdonába került.

- A 7. oldal 3. bekezdését azzal pontosítja, hogy a törlesztő-részleteket 2002. március 22. napjától 2002. június 27. napjáig rendszertelenül fizették. Július, augusztus és szeptember hónapokban nem történt befizetés, majd ezt követően 2002. november 6-án történt törlesztés, ami 2002. szeptember hónappal bezáróan került jóváírásra.

Az így kiegészített és pontosított tényállás már minden szempontból megalapozott, és az irányadó volt a harmadfokú bírósági eljárásban is a Be.388.§.(1) bekezdése alapján.

A másodfokú bíróság eleget tett az indokolási kötelezettségének is. Számot adott bizonyítékokat értékelő tevékenységéről is.

Az I.r. és a II.r. vádlottak nem vitatták a gépkocsi megvásárlását. A II.r. vádlott nyilatkozata szerint az I.r. vádlott tudott arról, hogy a gépkocsit nem a cég részére vásárolják. Az I.r. vádlott is tett olyan kijelentést, miszerint tudta, hogy tanú1 fogja használni a gépkocsit. Így a tulajdonjog bejegyzésére vonatkozó tényekkel indokolt volt a tényállást kiegészíteni.

Megjegyzendő, hogy ellentmondásos adatok voltak a gépkocsi átadásával (2002. február 19. - nyom. ir. 77. o. átadás-átvételi jegyzőkönyv), a tulajdonjog bejegyzésével (2002. február 10. - nyom. ir. 109-11. o. gépjármű adatlap), és a hitelszerződés megkötésével (2002. február 22. - nyom. ir. 63-73. oldalai kölcsönszerződés, vételi jog alapításáról szóló szerződés) kapcsolatban.

A tulajdonjog megszerzésére vonatkozóan a bíróság a közhitelű gépjármű-nyilvántartás adatait vette figyelembe.

Az irányadó tényállásból a másodfokú bíróság téves jogkövetkeztetés vont le a vádlottak bűnössége körében.

A Btk.330.§-ában meghatározott hitelsértés vétségét az követi el, aki a hitel fedezetét egészben vagy részben elvonja, vagy a hitelezőnek a fedezetből való kielégítését más módon meghiúsítja.

Jelen esetben a tényállás legutolsó fordulatában megjelölt elkövetési magatartás állapítható meg. Ide sorolható ugyanis minden olyan magatartás, amely alkalmas arra, hogy a fedezetből való kielégítést meghiúsítsa, pl. a fedezet elrejtése, eltitkolása.

A vádlottak azzal a magatartásukkal, hogy abban a tudatban jegyeztették be a gépkocsira vonatkozó tulajdonjogot, illetve kötöttek kölcsönszerződést, hogy tudták, miszerint az ügyletek tárgyát képező gépkocsi csak névlegesen került a kft1. tulajdonába, és szerződési tilalom ellenére azt más személy használja, és ezt a tényt pedig eltitkolták a hitelező előtt, megvalósították a hitelsértés vétségét.

Arra helyesen utalt a másodfokú bíróság, hogy a hitelsértés elkövetési magatartásai aktív cselekvést feltételeznek, és hogy az irányadó bírói gyakorlat szerint a fedezet visszaszolgáltatásának pusztá elmulasztásával a bűncselekmény nem követhető el.

Az idézett bírói gyakorlat azonban a hitelsértés klasszikus esetein alapul, tehát amikor a hitel fedezetéül szolgáló dolog ténylegesen az elkövető tulajdonába és birtokába is kerül.

Nem jelöli meg viszont a törvényi tényállás, hogy az elkövető az elkövetési magatartást időben mikor valósíthatja meg. A harmadfokú bíróság álláspontja szerint nem kizárt a bűncselekmény elkövetése már a kölcsönszerződés, illetve az ennek biztosítékaul szolgáló vételi jogot alapító szerződés megkötésekor sem, ha az elkövető a hitelintézetet megtéveszti, és ténylegesen nem is biztosít fedezetet a felvett hitelre. Ilyenkor az elkövető már a szerződések aláírásakor megszegi a szerződésben vállalt kötelezettségét, és annak ellenére, hogy a hitel törlesztése szándékában áll, megvalósítja a hitelsértés vétségét.

A törvényi tényállás megvalósításhoz megkívánt aktív magatartás ebben az esetben a szerződés megkötésekor megtévesztő magatartásban áll.

A fentiekből következően annak nincs jelentősége, hogy az I.r. vádlott ügyvezetői tisztsége 2002. április 23. napján megszűnt, és ugyanígy annak sem, hogy tanú3 a céget 2003. január 28-án megvásárolta-e, mely ügyvezetőváltás egyébként a cégnyilvántartásba nem is került bejegyzésre.

A fentiek alapján a harmadfokú bíróság megállapította mindkét vádlott büntetőjogi felelősségét.

A hitelintézettel az I.r. vádlott kötött szerződést, így a cselekményért ő a Btk.20.§.(1) bekezdése szerint tettesként felel, míg a II.r. vádlott, aki a szerződéskötés körülményeiről és következményeiről tudva társát szándékosan rábírta a cselekmény elkövetésére, a Btk.21.§.(1) bekezdésében felbujtóként tartozik felelősséggel.

A harmadfokú bíróság a Btk.2.§. alapján a bűncselekmény elkövetésekor hatályban volt büntető törvény rendelkezéseinek alkalmazását látta indokoltnak.

A büntetés kiszabása során a harmadfokú bíróság mindkét vádlott esetében súlyosítóként értékelte büntetett előéletüket, a II.r. vádlottnál a büntetőeljárás hatálya alatti elkövetést.

Nyomatékos enyhítőként értékelte ugyanakkor mindkettejükénél az igen jelentős időmúlást. Mindkét vádlottnál enyhítő körülmény az is, hogy a lízingcég a gépkocsit az eljárás során visszakapta.

A II.r. vádlottnál további enyhítő körülmény az is, hogy 2 kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik.

Figyelemmel a fenti bűnösségi körülményekre, az elkövetett bűncselekmény társadalomra veszélyességére, a vádlottak alanyi bűnösségének fokára, a harmadfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a Btk.37.§-ában megfogalmazott büntetési célok mindkét vádlott esetében intézkedés alkalmazásával is elérhetők.

Ezért velük szemben a Btk.72.§.(1) bekezdése alapján próbára bocsátást alkalmazott.

A próbaidő tartamát a Btk.72.§.(5) bekezdése alapján állapította meg az I.r. vádlottnál 1 évben, míg a II.r. vádlottnál 2 évben.

A próbaidő eltérő meghatározását a vádlottak alanyi bűnösségének foka, és a belső arányosság követelménye indokolta.

A Be.338.§.(1) és (3) bekezdései alapján egyetemlegesen kötelezte a vádlottakat a felmerült bünyügyi költség megfizetésére.

Mindezek alapján a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletét a Be.398.§.(1)(2) bekezdései alapján megváltoztatta, a vádlottak bűnösségét megállapította, velük szemben intézkedést alkalmazott, és kötelezte őket a bünyügyi költség viselésére is.

Budapest, 2013. év január hó 25. napján

dr. Magócsi István sk.
előadó bíró

Máziné dr. Szepesi Erzsébet
sk. a tanács elnöke

dr. Németh Nándor sk.
bíró

A Fővárosi Bíróság mint másodfokú bíróság 23.Bf.XVIII.5837/2011/25. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 5.Bhar.213/2012/9. számú ítéletében írt változtatással 2013. év január hó 25. napján emelkedett jogerőre.

Budapest, a 2013. év január hó 25. napján

Máziné dr. Szepesi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Roznoviczky Illésné
tisztviselő